

# Sociálne podniky zriadené samosprávou

Katalóg príkladov dobrej praxe



[www.employment.gov.sk](http://www.employment.gov.sk) | [www.eurofondy.gov.sk](http://www.eurofondy.gov.sk) | [www.eurofondy.praca.gov.sk](http://www.eurofondy.praca.gov.sk)



Spolufinancovaný  
Európskou úniou



PROGRAM  
SLOVENSKO



MINISTERSTVO  
PRÁCE, SOCIÁLNYCH  
VECÍ A RODINY  
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

# Obsah

|                                                                                       |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Spojením síl vieme zefektívniť výkon obecnej správy</b>                            | <b>3</b>  |
| <b>Aj v malej obci sa dá dobre integrovať</b>                                         | <b>7</b>  |
| <b>Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov</b> | <b>11</b> |
| <b>Každý človek má vlastný príbeh</b>                                                 | <b>15</b> |
| <b>Vďaka sociálnemu podniku mesto skvalitňuje svoje služby</b>                        | <b>20</b> |
| <b>Biomasa môže byť pre obec kľúčovým obnoviteľným zdrojom energie</b>                | <b>24</b> |
| <b>Biznis nerobíme pre zisk, ale pre ľudí</b>                                         | <b>28</b> |
| <b>Sociálny podnik je nástrojom podpory rozvoja obce</b>                              | <b>32</b> |



Banskobystrický kraj: Horné Hámre

# Spojením síl vieme zefektívniť výkon obecnej správy



# Spojením síl vieme zefektívniť výkon obecnej správy

Štyri obce z Klákovskej doliny - Horné Hámre, Hrabičov, Župkov a Klák spojili sily. Spoločne vytvorili unikátny sociálny podnik, ktorý funguje od júna roku 2022 neďaleko mesta Žarnovica. Sociálny podnik, prvý svojho druhu, ukázal obrovský potenciál medziobecnej spolupráce v oblasti sociálneho podnikania. Jeho činnosť je primárne zameraná na komunálne služby v zapojených obciach, ale súčasne poskytuje služby pre obyvateľov a realizuje zákazky pre ďalšie obce či občianske združenia, ako je napríklad Región Gron. O vzniku a činnosti Sociálneho podniku Horné Hámre, ako aj o benefitoch unikátnej spolupráce obcí sme sa rozprávali s jeho konateľom Ing. Jánom Mokrým.

---

## Spolupráca, podpora a združovanie činnosti obcí

Myšlienka založiť spoločný sociálny podnik vznikla vďaka úzkej spolupráci, vzájomnej podpore a procesu združovania činností obcí, ktoré patria do mikroregiónu Klákovská dolina. Založenie sociálneho podniku definitívne naštartovala realizácia projektu, ktorého cieľom bolo zvyšovať podiel separovaného a biologicky rozložiteľného odpadu, za ktorým stálo Združenie obcí Klákovská dolina. „Združenie zastrešuje okrem vyššie spomínaných obcí aj obec Ostrý Grúň. Nenávratný finančný príspevok z operačného programu Kvalita životného prostredia vo výške 402 910,00 € (Slovenská agentúra životného prostredia) nám umožnil zakúpiť: BRO traktor so štiepkovačom, veľkokapacitné

kontajnery, nápravovú váhu, ťahač kontajnerov a lis s výbavou, ktoré sú potrebné na zber, zvoz, spracovanie a likvidáciu biologicky rozložiteľného odpadu,“ vysvetľuje Mokrý.

## Od spolupráce na projekte ku spolupráci v sociálnom podnikaní

Úspešný projekt výraznou mierou zvýšil podiel separácie odpadu v každej jednej obci, ale hlavne ukázal nové možnosti medziobecnej spolupráce. „Uvedomili sme si, že spojením síl vieme v každej obci zefektívniť výkon obecnej správy v odpadovom hospodárstve a súčasne ušetriť finančné zdroje každému občanovi v nákladoch

na poplatky za odpad," hovorí Mokrý a pokračuje: „Ďalším krokom bolo rozhodnutie, ktoré sa týkalo personálneho pokrytia prác po ukončení projektu. Tu sme už pracovali s víziou založenia sociálneho podniku.“

### Ceste k štatútu

Založenie sociálneho podniku sa uskutočnilo v úzkej spolupráci s vedením a zamestnancami úradu Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj vďaka dlhoročnej spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici. Podnikateľský plán sociálneho podniku bol schválený na obecnom zastupiteľstve v Horných Hámroch, ako aj prediskutovaný na zastupiteľstvách v ostatných obciach. „Po výberovom konaní konateľ, schválení zakladacej listiny a spracovaní podnikateľského plánu s nevyhnutnými podkladmi pre MPSVaR SR sme nakoniec získali štatút registrovaného sociálneho podniku 14. júna 2022," dopĺňa Ján Mokrý.

### Služby pre obce i pre občana

Do zoznamu poskytovaných služieb, ktoré sociálny podnik Horné Hámre realizuje, patria: údržba a správa miestnych komunikácií, verejných priestranstiev a zelene, separácia odpadu, ako aj údržba a správa majetku obcí Horné Hámre, Župkov, Hradičovo a Klak vrátane prípravných a drobných stavebných prác. V obci Horné Hámre majú ako sociálny podnik na starosti správu cintorína, výkopy hrobov, vyčistenie objektov či úpravu hrobových miest. „Pre obyvateľov mikroregiónu Klakovská dolina poskytujeme služby: kosenie záhrad a pozemkov, pílenie, štiepanie a ukladanie dreva, odstraňovanie a odvoz náletových drevín, vypratávanie nehnuteľností – domov, chat, zabezpečenie vývozu stavebného a drobného odpadu, búracie práce drobného rozsahu, ručná úprava pozemkov, prípadne iné práce podľa dohody," vymenúva Ján Mokrý.

### Benefity spoločného podnikania

„Výnimočnosť spolupráce obcí spočíva v ekonomickom aj sociálnom efekte. Založením spoločného sociálneho podniku boli vytvorené podmienky na to, aby sme odbremenili obce i starostov. Sociálny podnik na seba prevzal časť služieb, ktorých poskytovanie bolo plne v kompetencii obcí. Ukázalo sa, že služby poskytované sociálnym podnikom sú ekonomicky výhodnejšie ako zabezpečovanie týchto služieb na úrovni jednotlivých

obcí," konštatuje Mokrý. „Sociálnym benefitom spolupráce je, že služby spoločného sociálneho podniku sú vykonávané vlastnými obyvateľmi, pričom zamestnancov máme z každej zo zapojených obcí okrem obce Klak," dodáva Mokrý.

### Pomoc znevýhodneným obyvateľom

V dnešnej dobe sociálny podnik zamestnáva 10 ľudí počas celého roka (6 zamestnancov z obce Horné Hámre, 1 zamestnanec z obce Župkov, 2 z obce Hradičovo a konateľ spoločnosti). Zamestnávajú osoby, pre ktoré je náročné dochádzať za zamestnaním do okolitých miest. Už niekoľkoročná prax ukázala opodstatnenosť vzniku sociálneho podniku, ktorý vytvoril nové pracovné miesta pre evidovaných nezamestnaných. Dostali možnosť uplatniť sa na trhu práce, zlepšiť svoje finančné pomery a získať pracovné návyky a nové zručnosti. Získaním zamestnania sa im zlepšila sociálna situácia. „Máme šťastie, čo sa týka obsadenia pracovných miest. Zamestnanci sú „domáci“ a väčšina z nich už mala skúsenosť s prácou pre obec. Hlavné miesto výkonu práce majú zamestnanci v obci Horné Hámre, kde je aj sídlo sociálneho podniku, ale ako vedľajšie miesto výkonu práce majú uvedenú celú Klakovskú dolinu," dopĺňa Ján Mokrý.

### Vzdelávanie a rekvalifikácie

Sociálny podnik úzko spolupracuje s úradmi práce v regióne aj v oblasti ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie zamestnancov. „Pre rozvoj sociálneho podniku je veľmi dôležité vzdelávanie a rekvalifikácia zamestnancov. Ich odbornosť a zručnosti zvyšujeme v rámci rôznych kurzov úradu práce, ako sú práca na vysoko zdvižnej plošine, obsluha krovinnorezu, alebo ju zabezpečujeme cez rôzne typy certifikátov a licencií, ktoré následne zamestnancov oprávňujú realizovať rôzne odborné výkony. Súčasne sme ako sociálny podnik (zamestnávateľ) v prospech svojich zamestnancov uzavreli poisťky pre škody spôsobené v rámci výkonu zamestnania," uzatvára Mokrý.

### Spolupráca s regiónom Gron

„Časť našich aktivít je spojená so zákazkami z iných miest či obcí. Už vyše roka spolupracujeme so združením Región Gron, ktoré má v pôsobnosti skoro celý okres Žarnovica. Máme spolu podpísanú zmluvu o spolupráci

pri zabezpečovaní aktivít na podporu cestovného ruchu a turistického rozvoja," hovorí Mokrý. Medzi posledné zákazky patrila výroba drevených informačných tabúl, úprava cyklotrasy na Frtálov vrch a rekonštrukcia turistických chodníkov ku kaštielu v Revištskom Podzámčí. S mestom Nová Baňa podpísali zmluvu o údržbe miestnych komunikácií. Taktiež realizovali náučný chodník k nálezisku Tetradimit neďaleko obce Župkov, kde pomohli s výrobou informačného označenia a pútačov, prístreškov či oddychových miest na sedenie s lavičkami.

### Ďalšie plány

Na margo ďalšej činnosti sociálneho podniku jeho konateľ Ján Mokrý dodáva: „V budúcnosti by sme radi využili možnosť uchádzať sa o investičnú pomoc a zakúpili techniku, ktorá by bola majetkom sociálneho podniku. V dnešnej dobe využívame techniku, ktorá je v majetku zapojených obcí.“

### Sociálny podnik Horné Hámre

REGIÓN: Banskobystrický kraj

NÁZOV: Sociálny podnik Horné Hámre

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný

SÍDLO: Horné Hámre 45, 966 71, Žarnovica, Banskobystrický kraj

SÍDLO PREVÁDZKY: neuvedené

DÁTUM VZNIKU: 09.03.2022

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 14.06.2022

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Ing. Ján Mokrý

POČET ZAMESTNANCOV: (z celkového počtu: 4 ženy, spolu zdravotne znevýhodnených: 9)

OBLASŤ PODNIKANIA:

- zber a triedenie akéhokoľvek odpadu,
- biologicky rozložiteľný odpad (štiepka, lístie, tráva),
- úprava verejných priestranstiev (kosenie, starostlivosť o zeleň, stromy),
- správa budov, údržbárske práce - údržba obecných budov,

- drobná stavebná činnosť, kúrenie MŠ a ZŠ,
- odpisovanie stavu vodomeroch,
- údržba na obecnom vodovode,
- správa a údržba cintorína, úprava hrobových miest,
- čistenie cintorína, údržba a čistenie miestnych komunikácií, údržba priepustov,
- zabezpečenie kultúrno-spoločenských podujatí, služby občanom obcí (kosenie, príprava dreva)

KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Ing. Ján Mokrý
- telefónny kontakt: +421 903 497 477
- e-mail: [konatel@socialnypodnikhh.sk](mailto:konatel@socialnypodnikhh.sk)
- web: **Sociálny podnik - obec Horné Hámre**



Bratislavský kraj: Boldog

# Aj v malej obci sa dá dobre integrovať



Sociálny podnik  
Boldog

# Aj v malej obci sa dá dobre integrovať

Obec Boldog má 529 obyvateľov. Táto malá obec v Bratislavskom kraji sa nachádza v blízkosti Senca a je známa svojou poľnohospodárskou tradíciou, ale tiež zábavnou formou vodného póla, ktorá sa hrá na ľahkých nafukovacích kajakoch nazývaných packrafty, a sociálnym podnikom, ktorý zamestnáva 10 zamestnancov. Obecné služby Boldog získali štatút registrovaného sociálneho podniku v decembri 2023. O jeho začiatkoch, podnikateľských aktivitách, ale aj integrácii znevýhodnených a zraniteľných ľudí do života v obci či do kolektívu zamestnancov sme sa rozprávali s Bc. Petrom Múčkom, ktorý od roku 2018 pôsobí ako starosta, ale aj dobrovoľný hasič a miestny organista.

---

## Hľadali sme spôsob, ako dať prácu znevýhodneným z obce

Na otázku, prečo sa rozhodli založiť obecný sociálny podnik, Múčka odpovedá: „Impulz prišiel zvonku, krátko po mojom nástupe ma navštívili ľudia z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a predstavili mi koncept sociálneho podniku. Povedal som si, uvidíme, ale obec sa potrebovala rozvíjať a vedeli sme, že z našich vyše 500 obyvateľov je až 29 znevýhodnených. Na malú obec je to pomerne vysoké číslo. Hľadali sme spôsob, ako im dať príležitosť. Kľúčovým bolo stretnutie s ľuďmi z neziskovej organizácie Betánia v Senci, ktorá pomáha predovšetkým dospelým ľuďom s mentálnym a zdravotným znevýhodnením. Diskutovali sme o deinštitucionalizácii sociálnych služieb. Uvedomil som si, že cieľom nie je zatvárať ľudí do zariadení, ale integrovať ich do bežného života. Skúsili sme zrealizovať spoločný pilotný projekt, niečo na spôsob komunitných prác, kde zdraví ľudia pracovali spolu s mentálne a telesne postihnutými pri zbere trstiny či kosení trávnatých porastov okolo rybníka. Ukázalo

sa, že to funguje. A to bol podnet, aby sme založili sociálny podnik Obecné služby Boldog, s. r. o., ktorý stojí na štyroch hlavných pilieroch činností a jednej doplnkovej službe, ktorou je „školský autobus“.

## Údržba a starostlivosť o verejné priestranstvá

Jedným z pilierov činností Obecných služieb Boldog je údržba a starostlivosť o verejné priestranstvá v obci. „Naši zamestnanci zabezpečujú kosenie, hrabanie a zber lístia, zimnú údržbu a sezónny zber lístia. Nezostávame však len v rámci katastra našej obce. Dnes už poskytujeme služby aj obciam Malinovo, Most pri Bratislave či Nová Dedinka, v ktorých sa staráme o cintoríny alebo drobnú zeleň. Obec sme aj vďaka investičnej pomoci dovybavovali technikou a ostatné sa postupne nakúpilo z vlastných zdrojov sociálneho podniku. Dnes máme k dispozícii malotraktor, mulčovač, oracie pluhy aj zametacie stroje,“ hovorí Múčka.

### UPRATOVACIE A ČISTIACE PRÁCE

Obecný podnik Boldog zabezpečuje aj upratovacie práce. „Začínali sme veľmi skromne s niekoľkými zamestnancami. Prvý rok a pol sme upratovali len verejné budovy u nás v obci. Postupne sme sa učili ekonomicky rozmyšľať a fungovať ako reálny hospodársky subjekt. Dnes už čistíme obecné úrady, kultúrne domy a telocvične aj susedným obciam ako Malinovo či Nová Dedinka, ale zabezpečujeme aj upratovanie v domácnostiach fyzických osôb, ako aj firmám a prevádzkam v okolí. Odvádzame kvalitnú prácu a postupne si budujeme meno. Naši zamestnanci majú k dispozícii profesionálnu techniku: parné čističe, podlahové a zametacie stroje či výkonný tepovač. Teší ma, že náš sociálny podnik je dôkazom, že aj znevýhodnení ľudia dokážu odvieť špičkovú prácu, ak majú motiváciu a dobré technické vybavenie,“ dopĺňa Múčka.

### Starostlivosť o pôvodné odrody ovocných stromov

V Boldogu im nejde len o produkciu, ale aj o návrat k tradíciám a zdraviu. Za obcou spoločne s miestnou neziskovou organizáciou GrowUp budujú genofondový sad s viac ako stovkou ovocných stromov pôvodných odrôd. „Ročne vysadíme asi 50 stromov. Zamestnanci sa starajú o stromy, pomáhajú s výsadbou, úpravou a spriechodňovaním poľnej cesty k sadu. Tieto aktivity sú súčasťou širšieho plánu – oproti rybníku spravujeme lesík a rozširujeme komunitný park. Snažíme sa vytvoriť priestor pre všetkých tak, aby nebol len sadom, ale aj verejným priestorom pre ľudí, kde sa môžu v tieni našich ovocných stromov stretávať. Pomáha nám aj program Stromčeky pre novorodencov. Pre každé dieťa, ktoré sa v obci narodí, zasadíme ovocný strom. Chceme, aby bol Boldog miestom, kde sa ľudia skutočne stretávajú, nielenže bývajú,“ vysvetľuje Múčka.

### Pestovanie koreňovej bio zeleniny

V tomto roku na jar rozbiehajú projekt, v rámci ktorého začnú pestovať na jednom hektári pôdy koreňovú zeleninu. „Chceme zdravou a bio zeleninou zásobovať našu materskú školu a miestnych obyvateľov cez „debničkový systém“. Za paušálny poplatok si rodiny budú môcť kúpiť čerstvú zeleninu nielen do nedeľnej polievky. Plán je zeleninu pestovať permakultúrne, teda vo vysokých záhonoch, bez postrekov a chémie,“ hovorí Múčka.

### Spracovanie dreva na drevnú štiepku

Z analýzy odpadu vyplynulo, že obec produkuje asi 200 ton dreveného odpadu. Múčka objasňuje: „Prišlo nám neekologické ho nezužítkovať, ale nevedeli sme, čo s ním. Dnes z neho spracovávame drevnú štiepku podrvením haluzoviny a konárov, ktoré zostali po údržbe obce. Pôvodne sme chceli štiepkou kúriť na úrade, ale jej spaľovanie v kotloch nie je ekologické, tak sme z toho upustili. Štiepku využívame ako mulč do záhrad, ako materiál, ktorým zakryjete zem okolo rastlín, stromov alebo na záhonoch, alebo na údenie. Čím čistejšie drevo naši ľudia pripravia, tým kvalitnejší produkt na konci máme.“

### Autobusová preprava a majster Slovenska

Dopravná činnosť je skvelým príkladom toho, ako dokáže malá obec efektívne pomáhať širšiemu regiónu. V rámci sociálneho podniku prevádzkujú veľký školský autobus a službu využíva aj ďalších päť obcí v okolí. Vďaka nemu (v režime ráno a poobede) zabezpečujeme dovoz detí do základnej školy v Senci. „Podmienkou tejto podpory je, aby časť posádky tvorili ľudia maďarskej národnosti, čo nám umožňuje čerpať zdroje na prevádzku. Máme riadne licencované vozidlá a profesionálneho vodiča s kvalifikačnou kartou, ktorý u nás pracuje. Zabezpečujeme aj prepravu malým autobusom na prevoz siedmich detí z obce Boldog do základnej školy v Čataji a súčasne ním zväžeme zamestnancov sociálneho podniku, ktorí sú klientami našej partnerskej organizácie Betánia v Senci. Sme tu pre každého, kto nás osloví – či už sú to detské výlety, alebo miestni ochotnícki divadelníci. Podporujeme aj mladé športové talenty. Naši vodiči trikrát do týždňa vozia deti, medzi ktorými je aj majster Slovenska, na plavecké tréningy do Šamorína. Celkovo vozíme 17 detí: osem z nich sú plavci z Boldogu a ďalších deväť priberáme cestou v Senci. Je to komplexná služba „od dverí k dverám“, ktorá rodičom šetrí čas a deťom otvára cestu k vzdelaniu aj k vrcholovému športu,“ podrobne vysvetľuje Múčka.

### Nikto nás nechce!

„V sociálnom podniku Obecné služby Boldog, s. r. o. máme desiatich zamestnancov, šesť z nich sú ľudia so zdravotným znevýhodnením. Pre mňa najsilnejším momentom bol nástup nášho zamestnanca Róberta, ktorý je klientom neziskovej organizácie Betánia v Senci. Predstavte si muža, ktorý má 51 rokov, a my sme boli jeho úplne prvým riadnym zamestnávateľom v živote.

## Aj v malej obci sa dá dobre integrovať

Keď nastupoval do práce, tak mi povedal: „Nás nikto nechce!“. To ma hlboko zasiahlo. Ďalším klientom z Betánie, ktorý u nás pracuje, je 28-ročný chlapec s diagnózou schizofrénia, ktorý predtým robil len občasné brigády, napríklad pri zbere odpadu a údržbe zelene v Bratislave. Dnes je plnohodnotným členom nášho tímu a proces jeho integrácie a osamostatňovania sa aj vďaka práci u nás urýchlil. U nás si prácu našli invalidi, onkopacienti, ale aj ľudia so zdravotným mentálnym znevýhodnením. Okrem udržiavacích a čistiacich prác doplnkovo spravujú aj činnosť školskej jedálne v materskej škole v obci,” vysvetľuje Múčka.

### Pocit, že sú potrební, je nenahraditeľný

Múčka k pracovnej integrácii hovorí: „Mnohí zamestnávateľia sa zdravotne znevýhodnených obávajú kvôli predsudkom či nižšej efektívnosti. Ale ľudia, ktorí

u nás pracujú, prestali byť pasívnymi prijímateľmi pomoci. Dnes sú to oni, kto kosí cintoríny, čistí budovy alebo vozí naše deti. Ten pocit, že sú potrební, je pre nich nenahraditeľný. Najkrajší obraz integrácie som videl na vianočnom večierku. Zamestnankyňa so zdravotným znevýhodnením, ktorá predtým vždy len ticho sedela pri svojej mame, sa zrazu spontánne bavila a smiala so svojimi zdravými kolegami. Toto je skutočný zmysel našej práce – vytvoriť prostredie, kde sa už nikto nemusí pýtať, prečo ho nikto nechce. Naši zamestnanci sa ako hostia zúčastňujú obecných podujatí: grilovačiek, Dní rodiny či spomínaného Packraftu, a prirodzene sa stali súčasťou širšej obecnej komunity. Pochopili sme, že ak vytvoríme vhodné podmienky a prispôbime pracovné činnosti potrebám našich zamestnancov, tak znevýhodnenie prestáva byť prekážkou a mení životy nielen našich zamestnancov, ale aj celej obce,” uzatvára Múčka.

## Obecné služby Boldog

REGIÓN: Bratislavský kraj

NÁZOV: Obecné služby Boldog

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Boldog 89, 925 26 Senec

SÍDLO PREVÁDZKY: Boldog 89, 925 26 Senec

DÁTUM VZNIKU: 18.07.2023

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 24.10.2023

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Bc. Peter Múčka

POČET ZAMESTNANCOV: 10 (z celkového počtu 5 žien., spolu zdravotne znevýhodnených 6)

OBLASŤ PODNIKANIA:

- údržba a starostlivosť o verejné priestranstvá,
- upratovacie a čistiace práce – verejné budovy,
- starostlivosť o pôvodné odrody ovocných stromov,
- pestovanie koreňovej bio zeleniny,
- spracovanie dreva do formy drevnej štiepky,
- doplnkové služby: autobusová preprava.

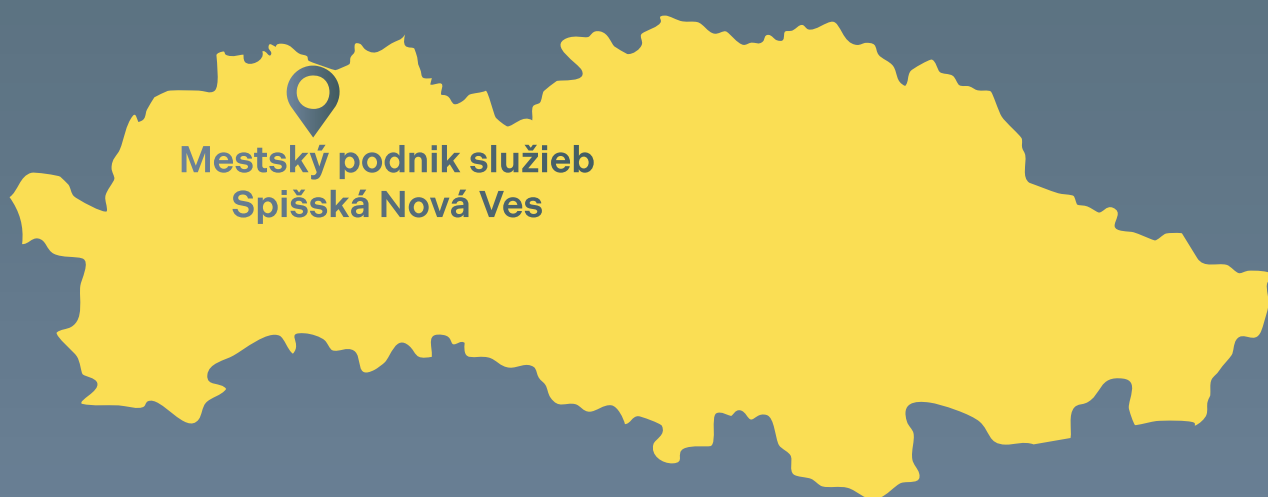
### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Bc. Peter Múčka
- telefónny kontakt: +421 905 246 752, +421 911 350 552
- e-mail: podnik@boldog.sk
- web: <https://www.boldog.sk/organizacie/obecny-socialny-podnik/>



Košický kraj: Spišská Nová Ves

# Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov



# Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov

Mestské sociálne podniky predstavujú pridanú hodnotu nielen pre mestá, ktoré ich zriadili, ale aj pre obyvateľov týchto miest, pretože skvalitňujú a zefektívňujú služby a súčasne vytvárajú pracovné príležitosti pre zraniteľné a znevýhodnené osoby, pre ktoré je ťažké uplatniť sa na trhu práce. V súčasnosti na Slovensku máme 156 sociálnych podnikov zriadených priamo samosprávou (obcou, mestom alebo samosprávnym krajom). Z nich je 26 mestských sociálnych podnikov. Jedným z nich je aj MEPOS SNV - Mestský podnik služieb Spišská Nová Ves. O jeho vzniku, činnostiach a plánoch do budúcnosti sme sa rozprávali s jeho riaditeľom a konateľom Tomášom Hamráčkom.

---

## Zastupiteľstvo jednomyselne podporilo vznik sociálneho podniku

Do roku 2019 mesto Spišská Nová Ves nemalo zriadené vlastné technické služby a všetky služby obstarávalo z externých zdrojov prostredníctvom komerčnej spoločnosti. S nástupom nového primátora Ing. Pavla Bečarika mesto iniciovalo založenie mestského sociálneho podniku. Podnikateľský plán bol predložený na mestskom zastupiteľstve a jednomyselne schválený. MEPOS SNV sa 01. 09. 2019 stal 32. zaregistrovaným sociálnym podnikom na Slovensku. V prvej fáze bola jeho činnosť zameraná na starostlivosť o mestskú zeleň, čistotu verejných priestranstiev, údržbu ciest a chodníkov, inštaláciu mobiliáru (lavičiek a košov), ako aj stolárske či malé stavebné práce. „Všetko bolo veľmi organické a rýchle. Učili sme sa na vlastných chybách, ale postupne sme sa zlepšovali, skvalitňovali sme procesy a zisk ostával doma, čo nám umožnilo

zabezpečiť nákup strojov a ďalších zariadení a náradia,“ konštatuje Tomáš Hamráček, riaditeľ MEPOS-u.

## Pandémia, mobilné odberné miesta a prvé zisky

Rozvoj sociálneho podniku zdynamizovala pandémia koronavírusu. Vybavili si povolenie a sociálny podnik sa stal poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Zamestnali lekárov, zabezpečili ochranné pomôcky, vytvorili mobilné odberné miesta. „Vďaka mestskému sociálnemu podniku sme zvýšili mieru angažovania mesta v čase krízy tak, že z jeho činnosti neprofitovali len obyvatelia Spišskej Novej Vsi, ale aj obce z blízkeho okolia. Testovanie sme zabezpečovali nielen pre občanov a firmy, ale aj pre ďalšie obce zo spádového územia. Museli sme zabezpečiť celú logistiku, od odborného zabezpečenia testovacích staníc cez ručné čistenie a dezinfekciu kontajnerov, až po likvidáciu biologicky

nebezpečného odpadu. Bolo to zložité, ale práve pandémie nám pomohla rozbehnúť sa," spomína Hamráček.

### Zisk ostáva v systéme samosprávy a v réžii podniku

„Zisk ostáva v systéme samosprávy a v réžii podniku. Refinancujeme ním náklady na zlepšenie materiálneho zabezpečenia spoločnosti (nákup strojového vybavenia, certifikátov a technológií), čo nám umožňuje rozširovať počet ponúkaných služieb i realizovať nové projekty, ktoré si vyžadujú ďalších zamestnancov," vysvetľuje Hamráček. „Ekonomicky úspornejšie riešenia dôležitým pilierom našej činnosti boli rekonštrukcie budov a zariadení, ktoré sú v správe mesta - základné školy, škôlky, sociálne zariadenia, zoologická záhrada, športové štadióny. Spoluprácu sme otvorili aj s ďalšími organizáciami, ako je finančný a daňový úrad, nemocnica či úrad práce," sumarizuje Hamráček. Ich výsledky sú dôkazom, že sociálne podniky vedia ekonomicky úspornejšie zabezpečiť rekonštrukcie, dostavby, či prípravné stavebné práce, než keď si mesto zabezpečuje tieto služby samo.

### Viac ako sto zamestnancov

Dnes v sociálnom podniku zamestnávajú 101 zamestnancov, pričom vo vybraných obdobiach, zvyšujú počty zamestnancov kvôli sezónnym prácam, ktoré sa týkajú stavebnej činnosti alebo starostlivosti o zeleň. K téme zamestnancov Hamráček hovorí: „Vysoké percento našich zamestnancov sú zraniteľné alebo znevýhodnené osoby. Aktuálne je to 21 znevýhodnených a 26 zdravotne postihnutých osôb. Časť našich zamestnancov sú Rómovia, ktorých vyberáme cez úrad práce alebo na základe predchádzajúcich skúseností, pričom každého zamestnanca zaškoľujeme a zapracovávame pre výkon konkrétnej pracovnej pozície s podporou 21 zamestnaných mentorov.“

### Strojový park a autodiela

„Postupne sme si vybudovali slušný autopark a strojový park. Nielen nákladné vozidlá, bagre, vysokozdvížnú plošinu, ale aj vibračný valec, rezačku na asfalt, drvičku odpadu, sito, cisternu, práčky, ale aj softvérové a hardvérové vybavenie spoločnosti. To nám umožnilo zavádzať nové služby, ako sú zber a likvidácia bioodpadu, osádzanie dopravného značenia, údržba semaforov a osvetlenia mesta, rozvoz obedov pre seniorov či letná a zimná údržba ciest. Dnes vlastníme 35 vozidiel. Už sme zriadili aj vlastnú autodiela, v ktorej

zamestnávame ďalších ľudí z dôvodu údržby a opravy áut a zariadení, ktoré patria do majetku sociálneho podniku. Je to lacnejšie a pohodlnejšie, ako si tieto služby zabezpečovať z externých zdrojov," konštatuje Hamráček.

### Kompostáreň, ktorá slúži regiónu

Vyseparovaním biologicky rozložiteľných zložiek kuchynského komunálneho odpadu vie mesto znížiť objem komunálneho odpadu a šetriť peniaze za uloženie a likvidáciu odpadu. „Mesto malo v správe kompostáreň, ktorú sme prevzali. Investovali sme do nákupu nových strojov a technológií, aby sme dokázali zhodnocovať aj biologicky rozložiteľný odpad (kuchynský i reštauračný). Máme zberové vozidlo, vďaka ktorému zabezpečujeme zber nielen v Spišskej Novej Vsi, ale aj v ďalších obciach v okrese," vysvetľuje Hamráček a pokračuje: „Kompost obohacuje pôdu o živiny, udržiava vlhkosť a zlepšuje zakorenenosť rastlín, takže je bezplatne k dispozícii obyvateľom mesta, ale hlavne ho používame v rámci starostlivosti o mestskú zeleň a v lesnej škôlke, v ktorej sa pestujú nové stromčeky.“

### Vlastné obchodné činnosti – práčovňa

Postupne sa MEPOS pustil do vlastných obchodných činností s verejnoprospešným účelom. Zameral sa na tvorbu produktov a poskytovanie služieb, ktoré nevyžadujú vysoké vstupné náklady a ich poskytovanie je prospešné nielen pre mesto a jeho obyvateľov, ale aj pre ďalšie subjekty. „Odkúpili sme chátrajúcu práčovňu, v ktorej pôvodne pracovalo sedem žien. Investovali sme do rekonštrukcie priestorov, nových práčok a technológií, aby sme vedeli poskytovať ekologické čistenie a žehlenie. Dnes zabezpečujeme pranie a žehlenie nemocničnej, hotelovej a gastro bielizne, reštauračného textilu, tvarovanej bielizne či pracovných odevov. Práčovňa má 14 zamestnancov a perieme nielen pre obyvateľov a mestské zariadenia, ale uchádzame sa aj o komerčné subjekty - hotely, chaty, reštaurácie v regióne a o veľké zákazky zo strany účelových zariadení či nemocníc. Darí sa nám, takže rozmyšľame o zavedení dvojzmennej prevádzky," s úsmevom dodáva Hamráček.

### Skvalitniť služby a strážiť investície

„Plánov do budúcnosti máme veľa. Bol by som rád, ak by sme vedeli zabezpečiť nielen rozvoz obedov pre seniorov a zamestnancov mestského úradu, ale aj ich prípravu. Viem si predstaviť, že by sme prevzali prevádzku hotela, kde by sme mohli variť obedy pre

## Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov

seniorov, a po jeho rekonštrukcii by sme tam zriadili wellness a začali podnikáť aj v cestovnom ruchu. Radi by sme kúpili veľkú halu, a ako sa hovorí, zastrešili viacero prevádzkarní MEPOS-u pod jednu strechu. V každom prípade musíme strážiť investície. Za rok 2024 to bolo viac ako 700 000 eur, ktoré sme vložili do strojov,

modernizácie procesov a technológií. Takže naším najbližším cieľom je hlavne skvalitniť naše služby a rozšíriť okruh ich odberateľov. Proste, chceme robiť to, čo robíme, ale lepšie a kvalitnejšie," uzatvára rozhovor Hamráček.

### MEPOS SNV, s. r. o., r. s. p.

REGIÓN: Košický kraj

NÁZOV: MEPOS SNV, s. r. o., r. s. p.

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Štefánikovo námestie 1358/1, 052 01 Spišská Nová Ves

SÍDLO PREVÁDZKY: Štefánikovo námestie 1358/1, 052 01 Spišská Nová Ves

DÁTUM VZNIKU: 19. 06. 2019

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 01. 09. 2019

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Ing. Tomáš Hamráček, MBA

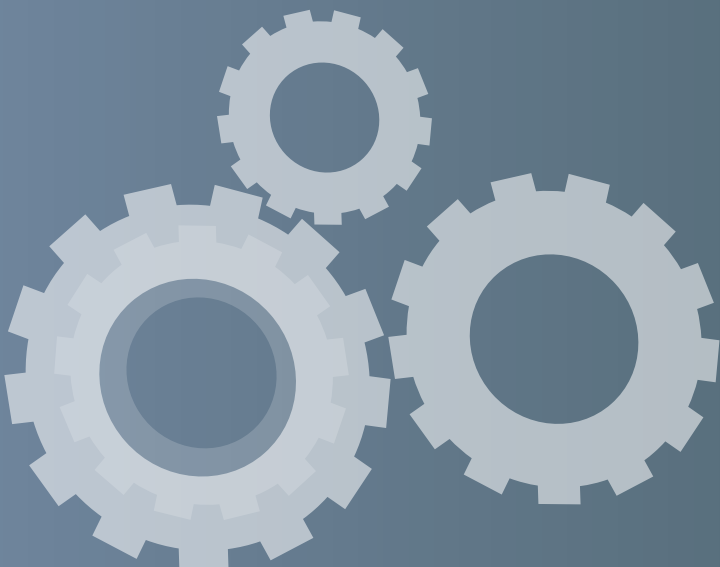
POČET ZAMESTNANCOV: 103 (z celkového počtu: 18 žien., spolu: 25 zdravotne znevýhodnených)

#### OBLASŤ PODNIKANIA:

- služby pracovne a čistiarne – pranie, sušenie, žehlenie a balenie (osobná, nemocničná,
- hotelová bielizeň, pracovné odevy, gastro a wellness bielizeň), mokré a chemické čistenie,
- sťahovacie služby – nakládka a vykládka nábytku a príslušenstva, odvoz, vynesenie,
- služby starostlivosti o zeleň a čistenie verejných priestranstiev,
- zimná údržba – solenie, ručné a strojové odstraňovanie snehu a ľadu z chodníkov a miestnych komunikácií,
- údržba, montáž a realizácia zvislého dopravného značenia,
- zber biologického a kuchynského, reštauračného odpadu a kompostovanie,
- stavebné, výkopové práce a elektroinštalačné práce,
- výprvky miestnych komunikácií,
- montáž detských ihrísk.

#### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Ing. Tomáš Hamráček, MBA
- telefónny kontakt: +421 95 140 79 07
- e-mail: tomas.hamracek@mepos.sk
- web: [www.mepos.sk](http://www.mepos.sk)



Nitriansky kraj: Kalná nad Hronom

# Každý človek má vlastný príbeh



# Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov

Obec Kalná nad Hronom, ležiaca len 7 kilometrov od Levíc, patrí so svojimi približne 2 100 obyvateľmi k strategickým bodom regiónu. Jej dôležitosť neurčuje len poloha na brehoch rieky Hron, ale najmä status kľúčového dopravného uzla a blízkosť atómovej elektrárne Mochovce, ktorá dodáva ekonomickú stabilitu. V obci pôsobí sociálny podnik Služby Kalná, s. r. o., ktorého 100 % vlastníkom je obec. Štatút registrovaného sociálneho podniku získali v januári 2020. Špecifikom podniku je, že má bohaté a diverzifikované portfólio služieb, ktoré sa zameriava na kvalitný servis, podporu miestnych obyvateľov a ich každodenné potreby. O sociálnom podnikaní a jeho prínosoch pre obec sme sa rozprávali s konateľmi obecného podniku Bc. Jozefom Gondom a Ing. Adelou Šinkovou.

---

## Ušetriť a zamestnať

„Obec založila obecný podnik Služby Kalná, s. r. o. v roku 2016 s cieľom zabezpečiť lepšie pokrytie verejnoprospešných služieb pre občanov a súčasne prispieť k zamestnanosti v obci,“ hovorí Gonda. Všetko sa začalo potrebou obce Kalná nad Hronom riešiť bezpečnosť a poriadok. Pôvodný plán bol pomerne skromný - založiť chránenú dielňu, ktorá by prevádzkovala dohľadové pracovisko a kamerový systém. Gonda pokračuje: „Hľadali sme spôsob, ako tieto činnosti prefinancovať efektívnejšie a zároveň dať zmysluplnú prácu ľuďom. Za zrodom podniku stála silná iniciatíva samosprávy, kde kľúčovú úlohu zohrala Mgr. Ivana Tóthová. Práve ona a vedenie obce pochopili, že namiesto toho, aby obec platila externým firmám, môže tieto peniaze „otočiť“ v rámci rozvoja obce. Rozhodli sa pre transformáciu pôvodnej obecnej s. r. o. na registrovaný sociálny podnik (r. s. p.). Kľúčovým

faktorom úspechu bolo aj rozhodnutie obce poskytnúť podniku zvýhodnené nájomné, bez ktorého by bola jeho udržateľnosť ohrozená.“

## Ľudský rozmer manažmentu

Personálny manažment v sociálnom podniku Služby Kalná charakterizuje ľudský rozmer a prístup vychádzajúci z filozofie, že „každý človek má vlastný príbeh“. „Podnik prednostne zamestnáva obyvateľov obce a vedenie sa pri výbere a práci so zamestnancami opiera o konkrétne ľudské osudy,“ vysvetľuje Šinková. Aktuálne podnik zamestnáva 44 osôb, z ktorých presnú polovicu tvoria znevýhodnení zamestnanci (z toho až 90 % tvoria osoby so zdravotným postihnutím – ŤZP). Na každých desať zamestnancov pripadajú štyria odborní garanti, ktorí znevýhodneným kolegom poskytujú potrebné mentorstvo a dohľad, čím zabezpečujú profesionálny výstup pre celú obec.

### Individuálny prístup k zamestnancom

Proces hľadania nových zamestnancov prebieha štandardne cez inzeráty, no skutočná práca sa začína až pri individuálnom posúdení miery znevýhodnenia uchádzača. Realita je však často poznačená nestabilitou – hoci ľudia na pohovore deklarujú ochotu urobiť čokoľvek, v praxi spolupráca niekedy „vybuchne“. „Zamestnanci si v prvých týždňoch a mesiacoch uvedomia skutočný charakter práce a po čase odchádzajú, alebo na povrch vyplávajú rôzne životné situácie, do ktorých sa dostali,“ objašňuje Gonda. Osobné problémy, ako sú zadlženosť či exekúcie, narúšajú plynulosť poskytovaných služieb a súčasne si od vedenia sociálneho podniku a jeho jednotlivých prevádzok vyžadujú viac než len manažérske zručnosti. Gonda dodáva: „Empatický prístup sa napríklad prejavuje v aktívnej pomoci pri riešení kritických životných situácií, ako je napríklad realizácia osobného bankrotu u človeka, ktorý doplatil na zneužívanie inými, alebo formou prispôsobenia pracovného času či charakteru práce.“

### Benefity sa snažíme rozširovať

„Pre našich zamestnancov poskytujeme aj zaujímavé benefity. Nie je ich síce veľa a ich rozsah závisí od aktuálnej kondície firmy, ale každým rokom sa ich snažíme postupne rozširovať, hoci naša spoločnosť nemá zákonnú povinnosť tieto benefity poskytovať. Ide o spoločné rozhodnutie vedenia spoločnosti (konateľov) a Igora Gogoru, starostu obce Kalná nad Hronom,“ konštatuje Šinková. Okrem nároku na rekreačný príspevok majú zamestnanci sociálneho podniku Služby Kalná raz do mesiaca možnosť ísť na masáže, uplatniť si príspevok na športovú činnosť dieťaťa, ako aj získať 10 voľných vstupov do mesiaca do fitness centra CFT a 10 voľných vstupov do relaxačno-športového areálu Kalná nad Hronom. Samostatnou kategóriou benefitov je aj odmeňovanie za odpracované roky či finančný príspevok pre zamestnanca v prípade životného jubilea.

### Ekonomické piliere podniku

Ekonomická stabilita podniku stojí na dvoch hlavných pilieroch, konkrétne na činnosti technických služieb a gastro prevádzkach. Činnosť technických služieb siaha od drobných údržbárskych prác až po náročné investičné projekty a rekonštrukcie veľkého rozsahu. „Medzi najvýznamnejšie projekty patrí transformácia bývalého učilišťa na moderné Zariadenie pre

seniorov (ZPS), prístavba materskej školy, budovanie kanalizačných sietí, parkovísk a chodníkov. Práce sú prioritne realizované pre obec, ale s posilnením personálnych kapacít začal podnik poskytovať svoje služby na komerčnej báze aj podnikateľským subjektom, organizáciám a súkromným osobám,“ spokojne dodáva Gonda. Reštaurácia Rešti-ka, ako ďalšia z kľúčových prevádzok sociálneho podniku, ponúka štandardné služby pre širšiu verejnosť, zamestnancov obce, miestnych obecných zariadení a seniorov. „Portfólio prevádzky je navrhnuté tak, aby efektívne kombinovalo komerčné aktivity (obedové menu, súkromné akcie, rozvoz stravy do Levíc a okolia) so sociálnym cieľom sociálneho podniku, vďaka čomu zabezpečuje komplexnú celodennú stravu pre Zariadenie pre seniorov (ZPS) v Kalnej s kapacitou 40 osôb, ako aj obedy pre ďalších 70 miestnych dôchodcov, či už priamo prevádzke, alebo prostredníctvom rozvozu do domácností,“ vymenúva Gonda. Na obedy pre seniorov obec finančne prispieva, pričom výška dotácie od obce závisí od výšky dôchodku konkrétného seniora. V rámci medziobecnej spolupráce zabezpečujú stravu aj pre seniorov v obci Seč, kde dodávajú večere a pokrývajú stravovanie počas víkendov.

### Zóna 253

Služby Kalná prevádzkujú od roku 2020 moderné Centrum funkčného tréningu (CFT) pod názvom Zóna 253. Hoci prevádzka musela čeliť náročným výzvam pandémie a energetickej krízy, vďaka podpore obce nielen prežila, ale stala sa živým, komunitou vyhľadávaným, centrom obce s úctyhodnou návštevnosťou 2 500 vstupov mesačne. „Zóna 253 je miestom, kde sa stretáva amatérsky šport s profesionálnym, kde sú v ponuke funkčné tréningy pre verejnosť, joga pre deti i dospelých, ale aj tréningy pre elitných MMA bojovníkov, akými sú Marek Mazúch či Rado Úškrt. O čistotu a bezchybný chod zariadenia sa starajú naši znevýhodnení zamestnanci sociálneho podniku,“ rozpráva Šinková. Súčasťou Zóny 253 je aj útulná kaviareň, v ktorej si návštevníci môžu dopriať potréningový proteínový nápoj, čerstvú kávu alebo zdravý fresh drink.

### Sezónny wellness

Sociálny podnik spravuje aj obecný wellness, ktorý vybudovala obec a sociálny podnik ho dostal do prenájmu. Nachádza sa v centre obce a jeho dominantou je relaxačný bazén (20 x 6 m) vybavený systémom cielene orientovaných masážnych trysiek. V letnej sezóne sa pohyblivá strecha nad bazénom

otvára a okolie bazéna s umelou trávou je vyplnené ležadlami. Wellness funguje ako dotovaná služba, čo z neho robí cenovo dostupnú službu pre obyvateľov obce.

### Zberný dvor

Zberný dvor v Kalnej nad Hronom funguje ako technické zázemie, kde sa realizuje vážený zber, separovanie stavebného a drobného odpadu, ako aj odber zeleného odpadu. Kľúčovým spojivom je však nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom (BRKO). Gonda na margo ďalšej vízie rozvoja zberného dvora dodáva: „Hoci zberný dvor v spolupráci so sociálnym podnikom a znevýhodnenými pracovníkmi aktuálne zabezpečuje najmä zber a odvoz tohto odpadu na spracovanie do Levíc, projekt Zelená Kalná presadzuje víziu jeho lokálneho zhodnotenia.“

### Cirkulárna ekonomika

Ideovú a praktickú nadstavbu činnosti miestneho zberného dvora tvorí projekt Zelená Kalná, ktorý spája snaha o maximálnu udržateľnosť a naštartovanie cirkulárnej ekonomiky v obci. Konkrétne napríklad vďaka pravidelným SWAP-om a zberom šatstva, ktoré sa konajú každé tri mesiace. Projekt aktívne bojuje proti odpadu heslom „Zredukuj – Znova použi – Recykluj“. „O ich úspechu svedčí fakt, že až 90 % vyzbieraných vecí sa okamžite minie – ľudia si oblečenie kúpia alebo zoberú, čím mu darujú druhý život. To, čo zostane, putuje zodpovedne do triedeného odpadu, čím minimalizujeme environmentálna záťaž obce,“ vysvetľuje Šinková.

### Rozvoj komunitného života

Cieľom projektu Zelená Kalná je posilnenie komunitných aktivít v obci. „Snažíme sa obnoviť ekologické poľnohospodárstvo, oživiť biopestovanie, využívať tradičné odrody a vrátiť sa k poctivému spôsobu hospodárenia a starostlivosti o pôdu,“ popisuje Gonda. Symbolom tohto snaženia je rozvíjajúca sa komunitná záhrada, kde sa teória mení na prax. Susedia sa tu stretávajú v rámci rôznych podujatí, ako sú napríklad: zber bylín, vzdelávanie v bylinkovej knižnici, kde sa účastníci dozvedia všetko o pestovaní, spracovaní a účinkoch liečivých rastlín, spoločné brigády zamerané na čistenie bylinkových záhonov, vytrhávanie buriny a presádzanie rastlín, workshopy zamerané na aromaterapiu či výrobu prírodnej kozmetiky, kde si účastníci môžu pod vedením odborníkov vyrobiť vlastné produkty.

### Podpora lokálnych farmárov

Aktivity programu Zelená Kalná dopĺňajú pravidelné Gazdovské trhy v Areáli Domu bojovej slávy (pri tanku), ktoré majú podporiť dopyt po výrobkoch lokálnych farmárov, malovýrobcov, pestovateľov, remeselníkov, ako aj zabezpečiť predaj čerstvých lokálnych produktov a remeselných výrobkov z regiónov Tekov a Hont. „Na trhoch si môžete kúpiť čerstvé ovocie, zeleninu, mäsové výrobky, syry a mliečne produkty, ale aj tradičné jedlá, ako sú párance, guláš, lečo, zemiakové placky či makové a orechové štrúdle. Priestor dostali aj remeselné výrobky, ako sú prútené koše či ručne vyrábané dekorácie,“ s hrdosťou vymenúva Šinková. Vrcholom komunitného roka sú veľkolepé Obaračkové slávnosti. Tie spájajú ľudové tradície s modernou kultúrou a oslavou plodov zeme, vrátane prestížnej súťaže o najlepší destilát Ohnivá voda.

### Obchodík a predaj z dvora

Koncom roka 2024 sa ponuka obce rozšírila o nový Obchodík, – predaj z dvora, ktorý vznikol ako priama odpoveď na dopyt obyvateľov po poctivých lokálnych potravinách. Tento priestor sa stal stálym domovom pre produkty prvovýrobcov, ktorých komunita pozná z obľúbených Gazdovských trhov. Sortiment dnes tvorí produkcia minimálne 15 priamych prvovýrobcov z obce a ďalších 20 dodávateľov z blízkeho regiónu. Zákazníci tu nájdú široké portfólio od čerstvého pečiva, mliečnych výrobkov a mäsa od firmy Medonan, až po medy, koreniny či špecifické výrobky z technického konope. Okrem potravín obchodík podporuje aj udržateľný životný štýl predajom prírodnej drogérie, mydiel a ručne vyrábaných sviečok. „Celý koncept stojí na prísnych kritériách výberu: základnou podmienkou je, aby predajca daný produkt sám dopestoval alebo vyrobil,“ konštatuje Gonda.

### Pestovateľská pálenica

Pestovateľská pálenica, ktorá v Kalnej nad Hronom funguje od roku 2018, pracuje na princípe služby pre občana, a nie ako priemyselný liehovar. Hlavným rozdielom je, že pestovatelia si prinesú vlastný pripravený kvas z ovocia dopestovaného vo svojich záhradách, ktorý je následne odborne vydestilovaný na kvalitný destilát. Pálenica poskytuje komplexný servis pre miestnych farmárov a obyvateľov. Priamo nadväzuje na ciele projektu Zelená Kalná v oblasti spracovania bioproduktov a znižovania odpadu. Odpad znižujú špeciálnou prípravou ovocia a kvasu pred samotnou

## Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov

destiláciou, či lisovaním jabĺk a výrobou čerstvých štiav priamo do vlastných nádob zákazníka. Poskytujú aj odborné poradenstvo a pomoc s nastavením správneho kvasného procesu pre dosiahnutie najvyššej kvality. „Prevádzka je úzko prepojená s komunitným životom

a tradičným spracovaním úrody, čo potvrdzuje aj každoročná prestížna súťaž „Ohnivá voda“, kde miestni pestovatelia prezentujú výsledky svojej práce,“ uzatvára rozhovor Gonda.

### Služby Kalná, s. r. o.

REGIÓN: Nitriansky kraj

NÁZOV: Služby Kalná, s. r. o.

PRÁVNA FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Červenej armády 55, Kalná nad Hronom, 935 32, Levice

SÍDLO PREVÁDZKY: Červenej armády 55, Kalná nad Hronom, 935 32, Levice

DÁTUM VZNIKU: 01.01.2016

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 01.01.2020

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Ing. Adela Šinková

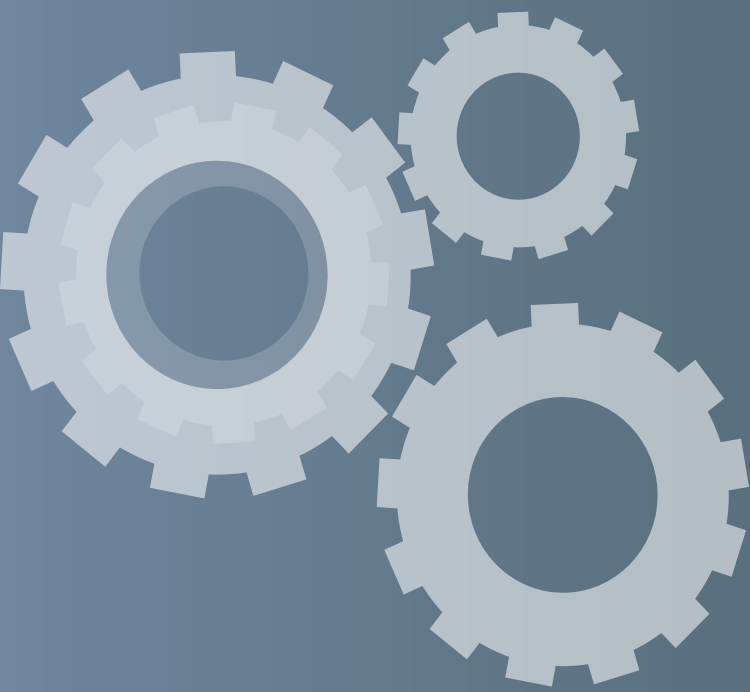
POČET ZAMESTNANCOV: 43 (z toho 28 žien., spolu zdravotne znevýhodnených 19)

#### OBLASŤ PODNIKANIA:

- fitness centrum a kaviareň v obci Kalná nad Hronom.
- reštaurácia s vlastnou jedálňou a rozvozom obedov po okolí obce Kalná nad Hronom,
- dohľadové pracovisko kamerového systému, oddelenie s technickým zázemím pre kontrolu a dohľad nad obcou a jej okolím v spolupráci s miestnou políciou,
- zberný dvor stavebného, biologického a ďalšieho objemného odpadu,
- pestovateľská pálenica, spracovanie kvasu pre verejnosť,
- riadenie projektu Zelená Kalná: SWAP oblečenia, zelené programy pre obec a jej obyvateľov, zveľaďovanie obce,
- správa internetu a televízie v obci Kalná nad Hronom,
- technické služby, výstavba, zveľaďovanie a obnova obce,
- Gazdovský trh Kalná nad Hronom, organizovaný spolu s obcou,
- farmársky obchodík so širokým sortimentom kvalitných potravín od lokálnych výrobcov.

#### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Ing. Adela Šinková
- telefónny kontakt: +421 915 583 711
- e-mail: [personalnesp@kalna.eu](mailto:personalnesp@kalna.eu),
- [ekonomsp@kalna.eu](mailto:ekonomsp@kalna.eu)
- web: <https://sluzbykalna.sk/>



Prešovský kraj: Snina

# Vďaka sociálnemu podniku mesto skvalitňuje svoje služby



Mestský podnik  
Snina, s.r.o.

# Mestský sociálny podnik je pridanou hodnotou pre mesto, aj pre jeho obyvateľov

Mesto Snina, ktoré má takmer 18 000 obyvateľov, leží na východnej hranici s Ukrajinou. Región je poznačený starnutím populácie, nedostatkom pracovných miest a vysokým odchodom mladých do väčších miest (Košice, Bratislava) alebo zahraničia. Sociálne podnikanie ukázalo cestu, ako rozšíriť a skvalitniť služby v meste a súčasne pomôcť uplatniť sa ľuďom na pracovnom trhu. Mestský podnik Snina, s. r. o., ktorý je v 100 % vlastníctve mesta, získal štatút registrovaného sociálneho podniku a v roku 2019 prijal prvých zamestnancov. O tom, ako zmenil sociálny podnik mesto Snina, sme sa rozprávali s JUDr. Jánom Pčolom, konateľom sociálneho podniku.

---

## Servisné poukážky: starostlivosť o zeleň a domácnosť

Mestský podnik Snina poskytuje širokú škálu služieb. Medzi piliere patria exteriérové a interiérové práce pre mesto, ale najmä pre domácnosti a seniorov (kosenie, orezávanie drevín, nanosenie dreva na zimu či bežnú údržbu záhrady a upratovania v domácnostiach). Dostupnú pomoc pre seniorov zabezpečuje vďaka systému servisných poukážok, ktoré v posledných rokoch zaznamenali obrovský úspech. Obyvatelia v roku 2025 využili celkovo 964 modrých poukážok a 320 ružových poukážok (pre osoby s rozhodnutím o odkázanosti). Na začiatku sprevádzala prácu rómskych zamestnancov u seniorov prirodzená nedôvera. „Najprv som mala obavy zavolať si niekoho cudzieho na upratovanie a okná, ale keď mi suseda povedala, ako precízne u nej pani z mestského podniku urobila poriadok a aká bola milá, skúsila som to aj ja.

Dnes som ich pravidelnou zákazníčkou. Je to pre nás seniorov obrovská pomoc za férovú cenu a viem, že sa na nich môžem spoľahnúť,“ hovorí spokojná klientka a obyvateľka Sniny. Ján Pčola dodáva: „Pozitívna spätná väzba od seniorov radikálne mení aj samotných zamestnancov. Pre mnohých ide o prvú pracovnú skúsenosť, vďaka ktorej nabierajú istotu, zbavujú sa strachu a budujú si zdravé sebavedomie. Dnes sú naše služby prirodzenou súčasťou každodenného života. Bariéry zmizli a nahradilo ich vzájomné rešpektovanie a spokojnosť s dobre odvedenou prácou.“

## Remeselná dielňa: kroje, ktoré dobíjajú svet

Remeselná dielňa mestského podniku nie je len výrobným priestorom, ale miestom, kde sa stretáva zachovávanie kultúrneho dedičstva s pomocou ľuďom. Momentálne v nej pracujú traja zamestnanci

(kombinácia osôb so zdravotným znevýhodnením a dlhodobo nezamestnaných). „Počas pandémie sme sa venovali hlavne šitiu rúšok pre nemocnice a veľké podniky,” spomína Pčola. Na otázku, čo sa dnes šije v dielni, Pčola hovorí: „Dnes sa venujeme hlavne šitiu krojov, výrobe darčkových predmetov a ručne robenej bižutérie. Špecializujeme sa na dámske a pánske slovenské kroje. Keď sme začínali, netušili sme, že budeme šiť kroje pre pani Kandráčovú a folklórnu skupinu Hariška z Krásnej Lúky, alebo pre komunitu Slovákov v zahraničí (napr. v Írsku). Vyrábame varianty od jednoduchších, až po bohato vyšívane modely krojov z regiónu a blízkeho okolia, ale aj konfekciu inšpirovanú ľudovými motívami. V sortimente nájdete aj vyšívane vankúše, obrusy a originálne náušnice či náramky.”

### Portál pomôž kúpou

Produkty sú dostupné v e-shope na portáli Pomôž kúpou a súčasne je v prevádzke stánok (cca 200 metrov od mestského úradu), kde sú výrobky vystavené a kde je možné ich osobne zakúpiť. „Koncept sociálneho podnikania má zmysel nielen pre ľudí, ktorí sa nevedia uplatniť na pracovnom trhu, ale hlavne pre mesto a miestne komunity. Naši zamestnanci sa vďaka sociálnemu podniku vedia adaptovať na ďalší život, zbavujú sa stresu z novej práce a po čase sú pripravení prejsť na otvorený trh práce. Mesto vďaka sociálnemu podniku skvalitňuje a rozširuje služby pre svojich obyvateľov. To, čo robí Mestský podnik Snina skutočne výnimočným, nie sú stroje alebo budovy, ale ľudské príbehy v zákulisí nášho podnikania,” vysvetľuje Pčola.

### Mestská plaváreň

Mestský podnik Snina je správcom modernej Plavárne Snina, ktorá slúži na šport aj relaxáciu. Tento projekt pripravil ešte bývalý primátor Štefan Milovčík v spolupráci s mestským zastupiteľstvom. Príbeh mestskej plavárne v Snine je príbehom premeny chátrajúceho dedičstva na moderné centrum relaxu, ktoré v meste dlhé roky chýbalo. V Snine bol po dlhé roky silný dopyt verejnosti po krytej plavárni. Mesto nemalo k dispozícii novú budovu, a preto rozhodnutie padlo na nevyužitý areál bývalej základnej školy. Jedna časť školy sa uzavrela a premenila na technické zázemie, zatiaľ čo k pôvodnej budove bola pristavaná moderná bazénová hala. Dnes má mesto Snina k dispozícii 25-metrový plavecký bazén so šiestimi plaveckými dráhami, detský bazén s atrakciami, oddychový bazén s tryskami, vírivku i 76-metrový tobogan, fínsku, infra a parnú saunu. Vďaka plavárni vytvárajú pracovné miesta

aj pre mladých a čerstvých absolventov stredných škôl (recepčia či plavčíci).

### Saunový svet a práčovňa

„Po dokončení dostavby bolo treba zaškoliť ľudí na prácu so špeciálnymi filtrami na vodu a inými technickými zariadeniami, čo otvorilo diskusiu o tom, kto by mal prevádzkovať plaváreň. Rozhodnutie padlo na sociálny podnik, ktorý prevzal nielen prevádzku plavárne, ale aj gastro-služieb v priestoroch plavárne (mokrú a suchú časť). V rámci plavárne prevádzkujeme saunový svet, takže logicky vznikla aj požiadavka na pranie (plachty, župany), a preto sme v blízkosti plavárne, v areáli bývalej školy, kde je dnes Centrum voľného času zriadili práčovňu. V súčasnosti máme rozbehnutú spoluprácu našej práčovne s ubytovacími zariadeniami v regióne Poloniny (hotely, penzióny) a v tomto roku plánujeme služby práčovne rozšíriť aj pre verejnosť,” dopĺňa Pčola.

### Dnes už nápady prichádzajú zdola

Dnes v podniku pracuje 55 zamestnancov a jeho činnosť sa z roka na rok rozširuje o nové produkty či služby. „Naším najväčším úspechom nie je zisk či radosť z toho, keď si kúpime nové auto na lízing, ale keď vidíme, ako sa nám naši zamestnanci menia pred očami. Veľmi rýchlo sme pochopili, že v prípade sociálneho podnikania nejde o bežné podnikanie a k novým zamestnancom z radov dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených treba pristupovať inak. Často išlo o ľudí bez pracovných skúseností, s ktorými treba intenzívne pracovať a priebežne ich vzdelávať. Dnes sa radím takmer na dennej báze so zamestnancami o tom, čo by sa dalo vylepšiť, ako rozšíriť našu činnosť alebo ako ušetriť peniaze a náklady. Práve z takýchto spoločných debát vzišli nápady na energetické úspory, ako sú napríklad termálne plachty na bazény v mestskej plavárni, ktoré šetria náklady celého mesta,” s úsmevom priznáva konateľ sociálneho podniku Ján Pčola.

## Mestský podnik Snina, s. r. o.

REGIÓN: Prešovský kraj

NÁZOV: Mestský podnik Snina, s. r. o.

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Strojárska 2060/95, 069 01, Snina

SÍDLO PREVÁDZKY:

- Kukučínova 3911/8, 069 01, Snina
- Námestie Centrum - verejné WC, 069 01, Snina  
Budovateľská 4165, 069 01, Snina
- Partizánska, 069 01, Snina

DÁTUM VZNIKU: 27.07.2019

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 01.01.2019

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: JUDr. Ján Pčola

POČET ZAMESTNANCOV: 54 (z celkového počtu: 31 žien., spolu: 30 zdravotne znevýhodnených)

### OBLASŤ PODNIKANIA:

- stavebné práce,
- údržba záhrad (kosenie, hrabanie),
- upratovanie v domácnostiach,
- autodoprava (nákladné taxi),
- prevádzka plavárne, wellness, pracovne a gastro služieb v priestoroch plavárne,
- remeselná dielňa (kroje, šperky, výšivky).

### KONTAKTY:

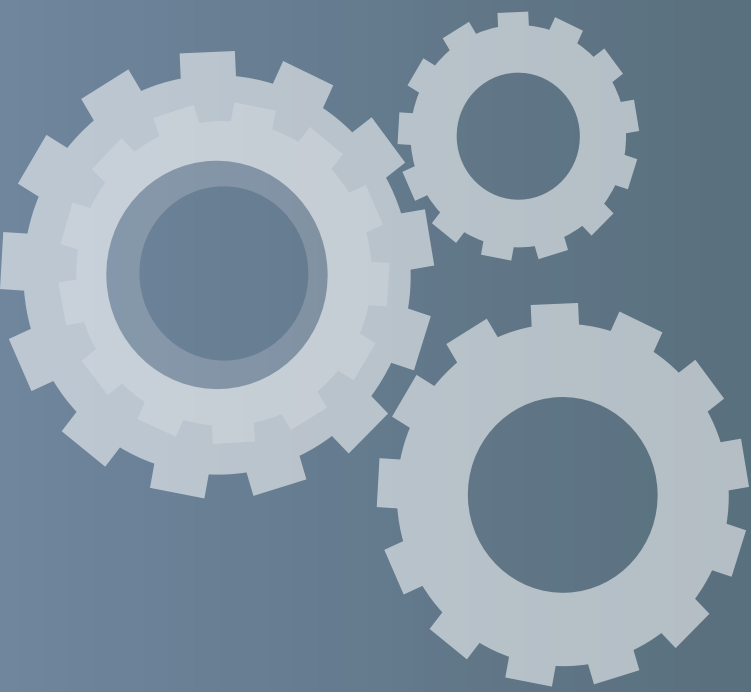
- kontaktná osoba: JUDr. Ján Pčola
- telefónny kontakt: +421 948 374 471
- e-mail: [info@presninu.sk](mailto:info@presninu.sk)
- weby:

**Mestský podnik Snina**

[www.pomozkoupou.sk](http://www.pomozkoupou.sk)

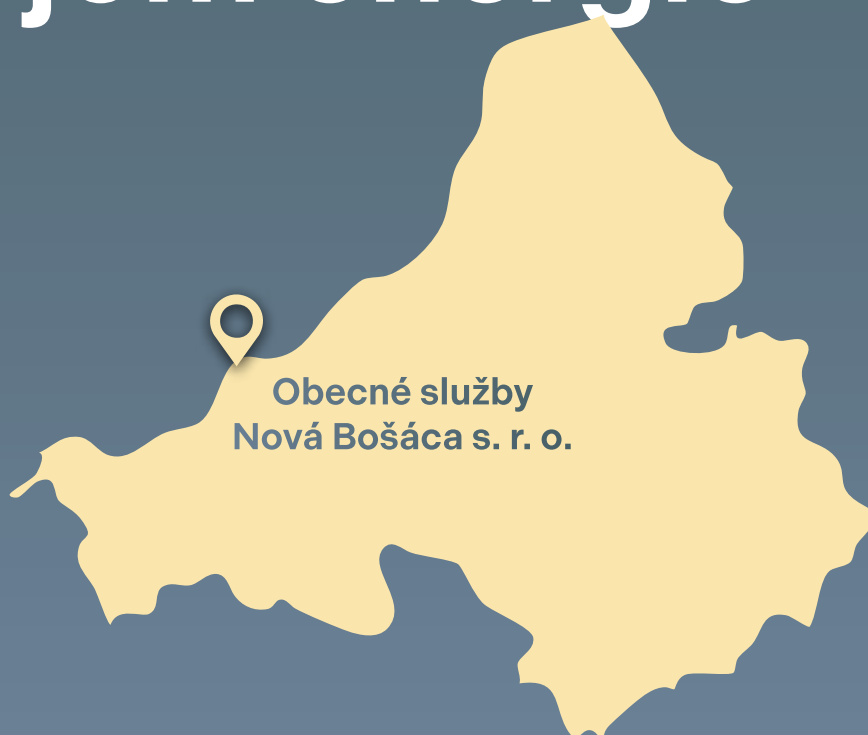
[www.snina.sk](http://www.snina.sk)

[www.plavarensnina.sk](http://www.plavarensnina.sk)



Trenčiansky kraj: Nová Bošáca

# Biomasa môže byť pre obec kľúčovým obnoviteľným zdrojom energie



# Biomasa môže byť pre obec kľúčovým obnoviteľným zdrojom energie

Obec Nová Bošáca je jednou z 258 obcí v Trenčianskom kraji, ktorá vznikla v roku 1950 odčlenením 23 osád od Bošáckych kopaníc. Dnes má obec vyše tisíc obyvateľov. V obci pôsobí sociálny podnik Obecné služby Nová Bošáca, s. r. o., ktorého 100 % vlastníkom je obec. Štatút registrovaného sociálneho podniku získal v júni 2020. Jeho špecifikom je, že sa venuje energetike a zabezpečuje výrobu aj rozvod tepla na princípoch využívania obnoviteľných zdrojov. O nástrahách a prínosoch sociálneho podnikania sme sa rozprávali s Ing. Jánom Žuchom, starostom obce a štatutárom sociálneho podniku. Ten hovorí: „Som starostom už tretie volebné obdobie (11 rokov) a musím povedať, že sociálne podnikanie je pre komunálnu sféru úžasná vec.“

---

## Sociálne podnikanie je pre komunál úžasná vec

Na margo sociálneho podnikania Ján Žucha hovorí: „Vôbec nejde o to, či je obec malá alebo veľká. Sociálny podnik je živým organizmom, o ktorý sa treba starať. Vďaka sociálnemu podniku poskytujeme služby, ktoré pomáhajú zabezpečiť plnenie úloh samosprávy vlastnými prostriedkami, zabezpečiť zlacnenie, skvalitnenie a často aj rozšírenie obecných služieb. Uplatňujeme si 100 % reinvestíciu zisku a zisk z činnosti sociálneho podniku ostáva v obci. Naozaj nemáme problém ho reinvestovať.“ Žucha dopĺňa: „Základným predmetom činnosti nášho podniku je najmä údržba a správa budov, miestnych komunikácií, stavebná činnosť, prevádzkovanie verejnej kanalizácie a verejných vodovodov, výroba a distribúcia tepla a ďalšie činnosti, ktoré zabezpečuje obec pre občanov v súlade s osobitnými predpismi.“

## Energetika a obnoviteľné zdroje

Ján Žucha sa v procese dizajnovania modelu, ako využívať obnoviteľné zdroje, inšpiroval od rakúskych samospráv a spoločností. K téme výroby a distribúcie tepla hovorí: „Tepelná energetika a obnoviteľné zdroje sú skvelá vec. Na úrovni malých a stredných obcí môže byť kľúčovým obnoviteľným zdrojom energie pre výrobu tepla práve biomasa. Patrí medzi najuniverzálnejšie obnoviteľné zdroje energie a jej využívanie na lokálnej úrovni poskytuje možnosti, ako ušetriť obecné peniaze a súčasne vytvoriť nové pracovné príležitosti. Dnes najväčší energetický potenciál majú drevná biomasa (drevná štiepka, odpadové a palivové drevo, drevné produkty vo forme peliet a brikiet) a poľnohospodárska biomasa (obilná a repková slama, kukurica).“ Žucha pokračuje: „My vyrábame teplo z biomasy a efektívne vykurojeme verejné budovy: školu, škôlku či obecný

úrad. Teplo poskytujeme aj pre bytové a rodinné domy, teda obyvateľov obce. Nakúpili sme technológie (kotol na biomasu) a zatiaľ biomasu nakupujeme. Dnes využívame najmä pelety a štiepku a patríme medzi regulárnych výrobcov tepla.”

### Plány do budúcnosti

Na otázku, čo podnik čaká v budúcnosti, Žucha odpovedá: „Do blízkej budúcnosti by som bol rád, ak by sme činnosť sociálneho podniku rozšírili aj o výrobu štiepky. Chotáre sú zarastené, zdrojov je dostatok. Vedeli by sme orezávať náletové dreviny a čistiť poľnohospodárske pôdy, ktoré sú znehodnotené náletovými burinami šíriacimi sa pomocou vetra. Ďalším prínosom je, že Štátna ochrana prírody podobné projekty podporuje.”

### Energetická sebestačnosť ako priorita

„Ak bude otvorená investičná pomoc, využijeme ju a posilníme našu energetickú sebestačnosť. Je to cesta, ako efektívne a lacnejšie vykurovať všetky bytové domy a bytovky, čím by obec bola na 100 % energeticky sebestačná. Ak by sme vedeli výrobu tepla rozšíriť aj o štiepku, by sme vedeli dodávať teplo z biomasy aj iným obciam. Vykurovanie biomasou, paletami a štiepkami je približne o 20 % lacnejšie ako vykurovanie plynom. Problémom je, že ak obce kúria plynom, tak napriek vysokým nákladom na plyn sa im už nechce ísť do obnoviteľných zdrojov a diverzifikovať výrobu tepla. Takže, aby som odpovedal na otázku, rád by som podnik udržal minimálne v takom stave a kondícii v akej sa nachádza dnes. Činnosti zatiaľ neplánujeme rozširovať, ale platí, že nikdy nehovor nikdy...”

### Pracovné miesta a regionálna konkurencia

Dnes má sociálny podnik 11 zamestnancov, z toho sú štyri osoby znevýhodnené. „Každý utorok ráno si pozrieme prevádzkové knižky, objednávky, fakturácie a zadelíme prácu. Mojou úlohou je nielen riadiť, ale aj presviedčať zamestnancov, že limity sú len v hlave – a spoločne to zvládneme v stanovenom termíne. Máme tím – údržbárov, strojníkov, strojného zámočníka a čatu na čistenie obce a triedenie odpadu. Zvárač a elektrikár mi odišli do dôchodku. Chceli by sme pribrať ďalších ľudí, ale dnes je problém získať odborný aj výkonný personál. Hoci bojujeme s blízkosťou priemyselného parku v Novom Meste nad Váhom, v ktorom našli miesto pre svoju výrobu silné firmy, snažíme sa byť konkurencieschopní a nastaviť finančné ohodnotenie pre našich zamestnancov tak, aby bolo zaujímavé. Súčasťou mojej práce je aj zháňať zákazky, ktoré moji zamestnanci vedia pokryť a súčasne zarobiť dosť, aby sme si odborníkov vedeli udržať,” vysvetľuje Žucha.

### Sociálne podnikať netreba za každú cenu

„Treba si dobre rozmyslieť, či samospráva chce sociálny podnik a prečo ho chce. Sociálne podnikať netreba za každú cenu a už vôbec nie len kvôli príspevkom na mzdové náklady zamestnancov podniku. Vôbec nejde o to, či je obec malá alebo veľká. Ide o to, či má personál a ľudské zdroje, vďaka ktorým bude vedieť realizovať podnikateľskú činnosť. Sociálny podnik musí svoju činnosť podriaďovať ľuďom, ktorých má k dispozícii,” uzatvára rozhovor Ján Žucha, starosta obce.

### Obecné služby Nová Bošáca, s. r. o.

REGIÓN: Trenčiansky kraj

NÁZOV: Obecné služby Nová Bošáca, s. r. o.

PRÁVNA FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Nová Bošáca 79, 913 08, Nové Mesto nad Váhom

SÍDLO PREVÁDZKY: Nová Bošáca 79, 913 08, Nové Mesto nad Váhom

DÁTUM VZNIKU: 19.05.2020

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 15.06.2020

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Ing. Ján Žucha

POČET ZAMESTNANCOV: 8 (z celkového počtu: 4 ženy, spolu: 3 zdravotne znevýhodnení)

#### OBLASŤ PODNIKANIA:

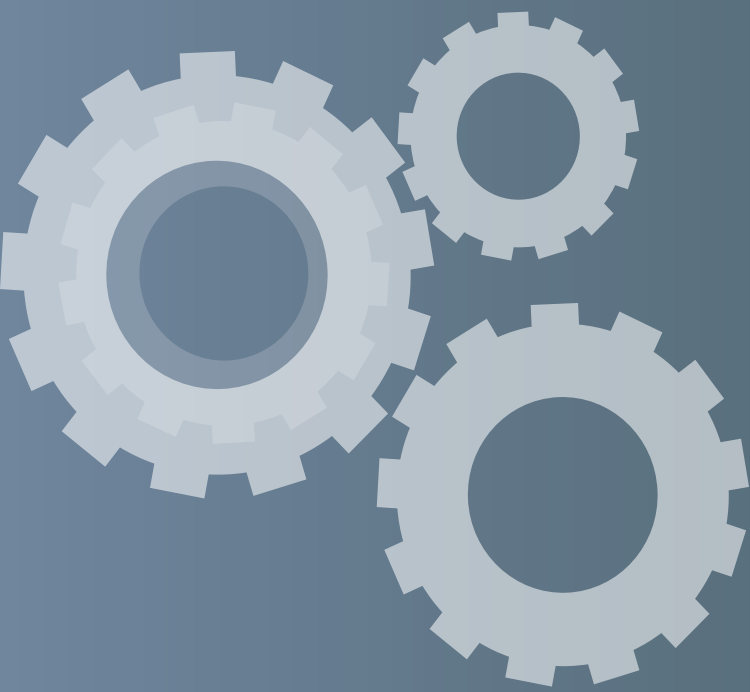
- údržba budov, správa budov, údržba miestnych komunikácií,
- stavebná činnosť,
- výroba tepla a rozvod tepla,
- kosenie, mulčovanie, štiepkovanie a orezávanie stromov,
- prevádzkovanie verejnej kanalizácie a verejných vodovodov,
- prenájom techniky,
- poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností, ktoré zabezpečuje obec pre občanov v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

#### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Ing. Ján Žucha
- telefónny kontakt: +421 902 405 053
- e-mail: : jan.zucha@nova-bosaca.dcom.sk
- web:

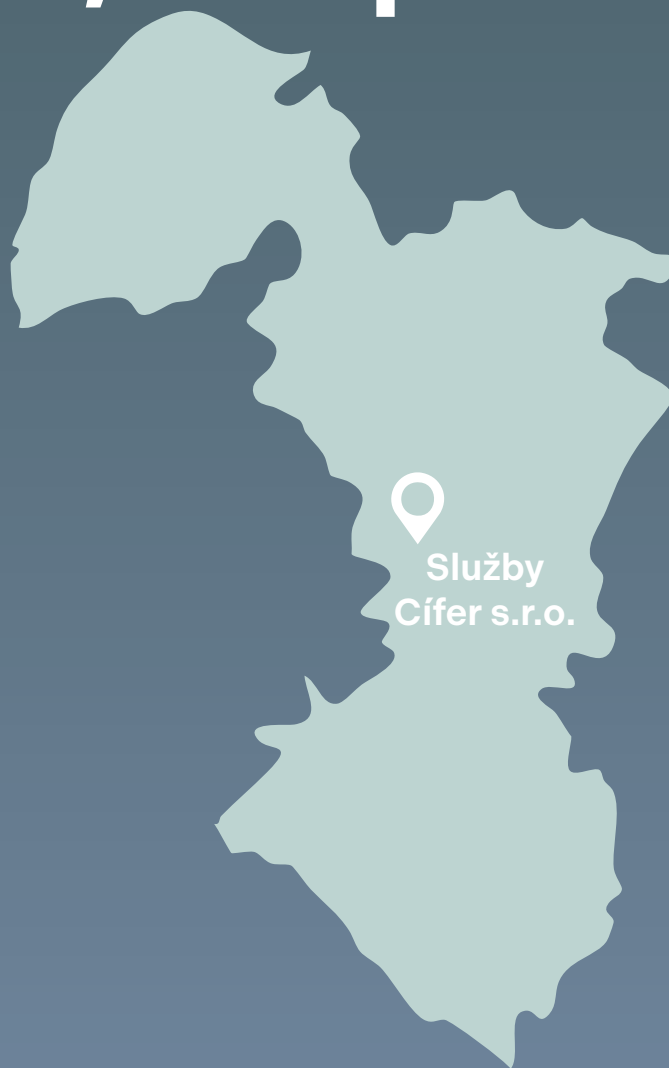
**Obecné služby Nová Bošáca**

**[www.novabosaca.sk](http://www.novabosaca.sk)**



Trnavský kraj: Cífer

# Biznis nerobíme pre zisk, ale pre ľudí



# Biznis nerobíme pre zisk, ale pre ľudí

Cífer je moderná obec, ktorá patrí k lídrom trnavského regiónu. Spolu s miestnymi časťami Pác a Jarná tvorí domov pre viac ako 4 800 obyvateľov, čo z nej robí jednu z najväčších obcí v okolí. Okrem bohatej histórie a strategickej polohy dnes vyniká najmä inovatívnym prístupom k samospráve. Dôkazom je úspešné fungovanie vlastného sociálneho podniku Služby Cífer, s. r. o., ktorého zakladateľom a 100 % vlastníkom je obec. Vďaka sociálnemu podniku poskytuje služby, ktoré ju robia výnimočnou – od správy archeoparku a kúpaliska až po ranný rozvoz školákov či vydávanie Cíferských novín. O tom, akú úlohu zohráva sociálny podnik v rozvoji obce a komunity, sme sa rozprávali s Marošom Saganom, starostom obce. Ten tvrdí: „Ak je obec aktívna, môže vďaka sociálnemu podniku urobiť veľa dobrého a ponúkať služby, ktoré by inak zabezpečiť nemohla.“

---

## Investície do ľudí: motor rozvoja obce

Spoločnosť Služby Cífer, s. r. o., získala štatút registrovaného sociálneho podniku v roku 2023. Hoci firma fungovala už takmer desaťročie, prešla transformáciou a stala sa súčasťou ekosystému sociálnej ekonomiky. To jej otvorilo dvere k štátnej a investičnej podpore, ktorá výrazne urýchlila rozvoj obce. Aktuálne podnik zamestnáva 20 stálych pracovníkov, ku ktorým v letnej sezóne pribúda ďalších 20 dohodárov. „Vďaka podpore štátu dokážeme v určitom percente prefinancovať personálne náklady našich zamestnancov, ktorí majú na trhu práce znížené šance. Dávame príležitosť kolegom, ktorí bojujú s ťažkými zdravotnými diagnózami alebo onkologickou

recidívou, a na bežnom trhu práce by narazili na zatvorené dvere. Verím, že individuálna pomoc ľuďom, ktorí to v živote nemajú ľahké, súčasne posilňuje celú obec. V Cíferi nerobíme biznis pre zisk, ale pre ľudí,“ vysvetľuje starosta Maroš Sagan.

## Kúpalisko Pác: živé miesto s retro atmosférou

Vznik sociálneho podniku bol úzko spätý so strategickým rozhodnutím obce zachrániť ikonické Kúpalisko Pác. V období rokov 2023 – 2024, keď areálu hrozil zánik, sa obec rozhodla odkúpiť ho od miestneho družstva a prevziať správu do vlastných rúk. „Hoci je kúpalisko sezónnou záležitosťou, jeho prevádzku vnímame ako

verejnú službu. Naše Kúpalisko Pác nie je klasickým komerčným akvaparkom, zachováva si autentickú „retro“ atmosféru kúpaliska v prírode s neohrievanou vodou. Areál okrem bazénov ponúka aj reštauračný priestor, ktorý sa stal ďalším centrom komunitného života,“ približuje Maroš Sagan. Obec cez sociálny podnik do areálu neustále investuje. V roku 2025 tu vybudovali nový Areál plážových športov so zameraním na volejbal, čím sa zvýšila atraktivita miesta pre mladých a športovcov. K hospodáreniu starosta dodáva: „Raz sme v pluse, inokedy v mínuse, ale prioritou zostáva dostupnosť služby pre našich občanov.“

### Archeopark Cífer-Pác: unikátne miesto plné histórie

Archeopark Cífer-Pác je jedinečným skanzenom a múzeom zameraným na obdobie rímsko-germánskeho osídlenia zo 4. storočia n. l. Germánsky dvorec s rímskym kúpeľom symbolizuje vtedajšie spojenectvo medzi Rímskou ríšou a miestnymi veľmožmi. Sociálny podnik zastrešuje celú prevádzku a ekonomiku areálu. Ten zahŕňa exteriérový skanzen s náznakovými rekonštrukciami rímskeho kúpeľa a hrnčiarskych pecí, ale aj múzeum v zrekonštruovanom mlyne, bylinkovú záhradu a náučný chodník. „V areáli realizujeme rôzne festivaly (rímske hry a turnaje), workshopy a remeselné kurzy, ako je napríklad pečenie legionárskeho chleba. Pri špecializovaných vedeckých podujatiach spolupracujeme s Trnavskou univerzitou aj Slovenskou akadémiou vied. Ročne archeopark navštívi 10 000 návštevníkov, veríme, že postupne toto číslo bude rásť,“ pokračuje Sagan.

### Reštaurácia štadión: centrum komunitného života

Pod správu sociálneho podniku patrí aj reštaurácia v areáli futbalového štadióna. Prepojenie s detským ihriskom z nej robí bezpečné miesto pre rodiny. „Hoci gastro-sektor prechádza náročným obdobím, pre obec má tento priestor nesmierny význam. Okrem denného

menu či pizze s rozvozom tvorí kľúčové zázemie pre komunitné akcie. Prevádzka pravidelne hostí podujatia, ako Regionálne remeselné a farmárske trhy, Letné kino pod hviezdami či súťaže vo varení guláša,“ konštatuje Sagan.

### Dopravné a prepravné služby: služba s pridanou hodnotou

O autobusovej doprave, ktorá je jednou zo služieb sociálneho podniku, Sagan hovorí: „Prevádzkujeme školský a obecný autobus, vďaka čomu fungujú ranné linky z miestnych častí Pác, Jarná a Háj. Okrem zvozu žiakov poskytujeme cenovo výhodnú prepravu aj pre školy, škôlky a naše aktívne kluby dôchodcov.“

### Stavebná činnosť: ekonomický pilier spoločnosti

Ekonomickým pilierom spoločnosti Služby Cífer je stavebná činnosť a montážne práce. Hoci bol podnik pôvodne orientovaný na údržbu vlastnej obce, postupne začal svoje kapacity ponúkať aj subjektom v širšom okolí. „Vďaka investičnej pomoci sme získali prostriedky na modernú techniku a stroje, ktoré sme maximálne zúročili. Realizujeme opravy kanalizácií, vodovodov, chodníkov, ale aj veľké projekty ako atletickú dráhu v inej obci Trnavského kraja či domov dôchodcov v Jablonci,“ vysvetľuje Maroš Sagan. Okrem veľkých stavieb podnik ponúka zatepľovanie, montáž sadrokartónu či pokládku dlažby pre obyvateľov obce, ale aj pre ďalších záujemcov – podniky, organizácie či samosprávy v okolí. „Práve zisky z externých zákaziek, podporených výhodnejšou 5 % sadzbou DPH pre sociálne podniky, dnes zabezpečujú stabilitu a umožňujú nám ponúkať občanom služby, ktoré by si inak na seba nezarobili.“

## Služby Cífer, s. r. o.

REGIÓN: Trenčiansky kraj

NÁZOV: Služby Cífer, s. r. o.

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Nám. A. Hlinku č. 31, Cífer, 919 43, Trnava

SÍDLO PREVÁDZKY:

- Štadiónová 1368/268, Cífer, 919 43, Trnava
- Pác 60, Cífer, 919 43, Trnava
- Cífer 127, 919 43, Trnava

DÁTUM VZNIKU: 12.07.2014

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 07.07.2020

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Mgr. Ján Gašpárek

POČET ZAMESTNANCOV: 25 (z celkového počtu: 10 žien., spolu: 12 zdravotne znevýhodnených)

### OBLASŤ PODNIKANIA:

- stavebná činnosť,
- autobusová doprava,
- gastronomické služby,
- prevádzka kúpaliska Pác,
- správa Archeoparku Cífer-Pác,
- vydavateľská činnosť a polygrafické práce (napr. tlač obecných novín - 4 čísla ročne).

### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Mgr. Ján Gašpárek
- telefónny kontakt: +421 915 930 737
- e-mail: sluzbycifer@cifer.sk
- web:

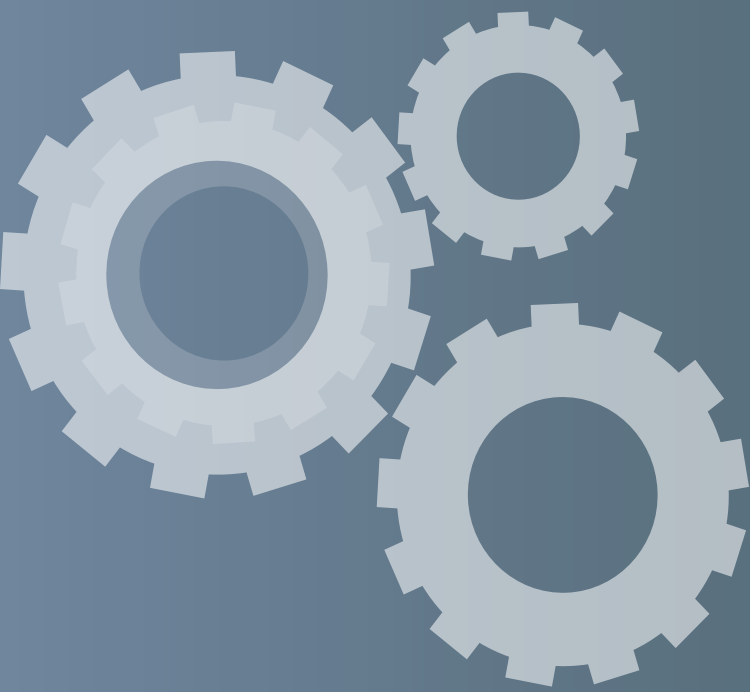
**Služby Cífer s.r.o.**

**[www.cifer.sk](http://www.cifer.sk)**

**Archeopark Cífer-Pác**

**Kúpalisko Pác**

**Cíferské noviny**



Žilinský kraj: Zborov nad Bystricou

# Sociálny podnik je nástrojom podpory rozvoja obce



Obecný podnik  
Zborov nad Bystricou s. r. o.

# Sociálny podnik je nástrojom podpory rozvoja obce

V čase, keď sa mnohé samosprávy pasujú s rastúcimi nákladmi a infláciou, Zborov nad Bystricou, ktorý má vyše 2 000 obyvateľov, volí opačnú cestu. Prostredníctvom svojho obecného podniku dokazuje, že obec môže byť nielen dobrým správcom, ale aj efektívnym manažérom, ktorý dokáže konkurovať súkromnému sektoru a prinášať občanom reálne úspory. Obecný podnik Zborov nad Bystricou, s. r. o., získal štatút registrovaného sociálneho podniku v septembri 2020. Obecný podnik Zborov ponúka širokú škálu služieb, ktoré obci pomáhajú zefektívniť výkon správy a súčasne skvalitňujú život v regióne. „Sociálny podnik sme vnímali ako nástroj na podporu rozvoja obce. Uvedomili sme si, že prínosy sociálneho podnikania môže pocítiť nielen naša obec, ale predovšetkým jej obyvatelia, ako aj obyvatelia z obcí z blízkeho okolia.“

---

## Ponuku postupne rozširovali

Začiatky podnikania patrili projektom starostlivosti o zeleň a miestne komunikácie či malým stavebným prácam. „O založení sociálneho podniku sme začali rozmýšľať, keď obciam začali uberať peniaze. Začali sme analyzovať činnosti, ktoré treba robiť systematicky a pravidelne (cesty, zeleň, odpady, malé stavebné práce), ale aj služby, ktoré sú v obci nedostupné a chýbajú,“ spomína Hlavatý. Postupne ponuku rozšírili o zber odpadu, ktorý bol spojený s prechodom na separovaný a vážený zber smetí, ale aj pohrebné služby a kaderníctvo (obnovená prevádzka Kaderníctva Dominika). Podnik poskytuje služby aj pre fyzické osoby (obyvateľov obce): kosenie, odvoz starého nábytku a väčšieho odpadu, malé stavebné práce, ako je napríklad oprava plotu. Dôraz

kladú na seniorov, matky s deťmi s jedným príjmom, osamelých či chorých občanov.

## Snažíme sa pochopiť, čím ľudia žijú

„Ak máte okolo seba ľudí, ktorí vytvoria skvelý tím a postupne skvalitňujú ponúkané služby, tak si uvedomíte, že to je skutočná sila, ktorá poháňa náš sociálny podnik dopredu. Usilujeme sa pochopiť, čím ľudia žijú. Keď treba, snažíme sa upokojiť situáciu a zabezpečiť, aby sa ľuďom v našej obci a regióne dobre žilo, a aby tu nevládla nenávisť. Naša úloha je spájať spoločnosť, budovať súdržnosť a silnú komunitu a pomáhať si navzájom. Obecný podnik je na to vynikajúci nástroj, vďaka ktorému ľudia pomáhajú ľuďom,“ dopĺňa Hlavatý.

### Pohrebná služba Nádej

O službách pohrebnej služby Nádej starosta Juraj Hlavatý povedal: „Od ľudí, čo žijú v našej obci, sme postupne zberali podnety aj sťažnosti. Ukázalo sa, že na vybavenie pohrebu sa čaká aj vyše dvoch týždňov, pretože nikde v okolí nie je pohrebná služba, ktorá by ponúkala všetky služby pre dôstojnú rozlúčku so zosnulými. V máji 2023 sme slávnostne otvorili prevádzku pohrebnej služby Nádej. Rozbeh bol ťažký, ale s postupom času sme si našli svoje miesto na trhu. Snažili sme sa, aby sme ako sociálny podnik vedeli zabezpečiť vybavenie všetkých pohrebných náležitostí na jednom mieste. Od prevozu, administratívy, úpravy nebohých, cez truhly, výzdobu, vykonanie obradu a zabezpečenie smútočnej hudby, či uloženie do hrobu alebo kremáciu s následným uložením. K dispozícii je nonstop linka 24 hod./7 dní v týždni. Je to už tretí rok, čo obecny podnik prevádzkuje Dom smútku s vlastnou predajňou a priestormi, ako aj dvoma autami na prevoz,“ pokračuje Hlavatý.

„Pre našich občanov, a bežnú verejnosť z okolia ponúkame najlacnejšie služby v okolí a ľudia z obce našli uplatnenie na trhu práce,“ rozvíja tému Hlavatý. Vytvorili nové pracovné miesta pre ľudí, ktorí majú znevýhodnenie, ale aj pre mladých. Dnes v pohrebnej službe pracuje 10 ľudí (z toho traja sú zdravotne znevýhodnení). Služby si objednávajú ľudia z okolia zo samospráv z Mikroregiónu Bystrická dolina (Krásno nad Kysucou, Stará Bystrica, Nová Bystrica, Radôstka, Klubina), ale aj pre obce Oščadnica, Dunajov a Ochodnica, ktoré sú mimo Bystrickej doliny. Objednávky prichádzajú aj z mesta Čadca či Kysuckého Lieskovca. „Pohrebná služba nám dnes vytvára zisk, ktorý sa nám vracia do sociálneho podniku. Investujeme do ľudí, zariadenia - chladiace boxy, modernizujeme priestory a zázemie, ako aj oblečenie pre zamestnancov, ktorí zabezpečujú prevozy a obrady, lebo oni reprezentujú našu firmu navonok,“ uzatvára starosta obce.

### Menej smetí, férové ceny

Najvýraznejšiu zmenu pocítili obyvatelia v systéme odpadového hospodárstva. Obecny podnik investoval cez lízing do modernej techniky a obec prešla na vážený zber odpadu. Na margo zmien Hlavatý hovorí: „Obec začala intenzívne učiť ľudí, ako správne separovať. Systém je spravodlivý. Skutočné náklady na likvidáciu sa vydedia množstvom vyzbieraného odpadu. Konečná suma za kilogram nepustí: čím menej ľudia vyprodukujú komunálneho odpadu a čím viac vyseparujú, tým je poplatok nižší. Výsledok? Objem netriedeného odpadu klesol o neuveriteľných 40 %. Náklady na rok 2025 nám podľa štatistiky klesli a cena za kg vyprodukovaného odpadu v našej obci sa pohybuje na úrovni 0,35 eura. Obec je o krok vpred a vďaka separovaniu ľudí v konečnom dôsledku zaplatia menej.“ Efektívny model zo Zborova začína lákať aj susedov. Obecny podnik už zabezpečuje zvoz odpadu pre obce Radôstka, Nová Bystrica a Oščadnica, pričom aktuálne prebiehajú rokovania aj s Oravskou Lesnou.

### Plány do budúcnosti

Dnes v sociálnom podniku zamestnávajú 28 zamestnancov, z toho 15 osôb so zníženou pracovnou schopnosťou. Hlavatý k plánom do najbližších rokov hovorí: „Plány do budúcnosti sú v obecnom podniku v obci Zborov nad Bystricou veľké. V spolupráci s mestom Krásno nad Kysucou otvárame pracovňu v meste Krásno nad Kysucou, plánujeme aj výstavbu nájomných bytov či pomocné práce spojené s reguláciou potoka (výsadba zelene, malé stavebné práce, terénne úpravy).“

### Obecný podnik Zborov nad Bystricou, s. r. o.

REGIÓN: Žilinský kraj

NÁZOV: Obecný podnik Zborov nad Bystricou, s. r. o.

PRÁVNÁ FORMA: spoločnosť s ručením obmedzeným

DRUH RSP: integračný podnik

SÍDLO: Zborov nad Bystricou 223, 023 03, Čadca

SÍDLO PREVÁDZKY: Zborov nad Bystricou 223, 023 03,  
Čadca

DÁTUM VZNIKU: 01.08.2020

DÁTUM PRIZNANIA ŠTATÚTU: 17.09.2020

ŠTATUTÁRNY ORGÁN: Mgr. Marcel Kormanec

POČET ZAMESTNANCOV: 28 (z celkového počtu 15  
žien., spolu 17 zdravotne znevýhodnených)

#### OBLASŤ PODNIKANIA:

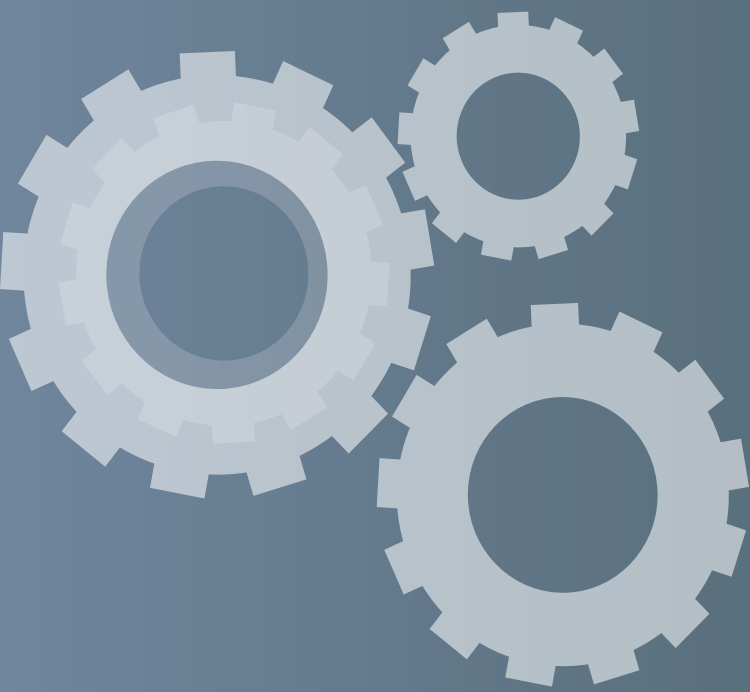
- stavebné práce a maliarske práce,
- záhradkárské práce – kosenie,
- výroba drevených doplnkov,
- sťahovacie služby,
- upratovacie služby,
- kadernícke a kozmetické služby (od 08/2022),
- pohrebné služby (od 05/2023):
- prevoz zosnulých a administratíva: kompletné zabezpečenie náležitostí spojených s pohrebom,
- smútočný obrad a pochovanie: kompletný smútočný obrad v dome smútku, kostole alebo na inom mieste,
- príprava a výzdoba hrobu: príprava hrobu, kopanie hrobu a zabezpečenie výzdoby,
- obrad: vykonanie obradu a zabezpečenie smútočnej hudby, uloženie do hrobu alebo kremácia s následným uložením.

#### KONTAKTY:

- kontaktná osoba: Mgr. Marcel Kormanec
- telefónny kontakt: +421 911 484 401
- e-mail: marcel.kormanec@zborovnadbystricou.sk
- web:

**Obecný podnik Zborov nad Bystricou**

**[www.zborovnadbystricou.sk](http://www.zborovnadbystricou.sk)**



Katalóg príkladov praxe vznikol v rámci projektu Inštitút sociálnej ekonomiky II. (kód ITMS ITMS21+401401DWQ1), ktorý realizuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Partnerom projektu je Úrad pre verejné obstarávanie.

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko.

Texty do katalógu spracovala: Barbara Gindlová  
Grafická úprava: Ela Hmeľárová, 2026

Neprešlo jazykovou korektúrou.